

36600 XVI Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2025

Nr. 201 Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2025

De Tweede Kamer heeft in het debat over de Algemene Financiële Beschouwingen op 3 oktober 2024 de motie Flach¹ aangenomen. Deze motie verzoekt de regering opties uit te werken om onnodige zorgconsumptie te verminderen en de Kamer daarover bij Voorjaarsnota 2025 te informeren. De Tweede Kamer heeft op 21 januari 2025 tevens de motie Paulusma² aangenomen, over een actualisatie van Zorgkeuzes in Kaart (ZiK) door het Centraal Planbureau (CPB). In deze brief informeer ik u over de uitvoering van deze moties.

Motie Paulusma

De motie Paulusma vraagt om spoedig stappen te zetten in de actualisatie van Zorgkeuzes in kaart. De verkenningen en doorrekeningen van beleidsopties door het CPB leveren een belangrijke bijdrage aan het inzicht in de budgettaire effecten en andere effecten van beleidsopties voor de zorg. Ik deel dan ook de wens van mevrouw Paulusma dat het CPB deze bijdrage aan het politieke en maatschappelijke debat zo veel mogelijk kan voortzetten, binnen de mogelijkheden die zij hiervoor hebben. Daarbij is van belang dat het CPB een onafhankelijk instituut is en over zijn eigen werkagenda gaat.

In december 2024 heeft het CPB haar meerjarenonderzoeksprogramma 2025-2027 gepubliceerd. Hierin heeft het CPB aangegeven de Kansrijk Beleid en Zorgkeuzes in Kaart trajecten te vervangen door twee nieuwe series. Ten eerste een reeks van 'Perspectief op...' publicaties. Ten tweede handreikingen voor beleidsopties. De zorg volgt hierin dezelfde CPB lijn als de andere beleidsterreinen. Beide onderdelen worden door het CPB zelfstandig uitgevoerd. Waar nodig zal het ministerie van VWS, op aangeven van het CPB, deze trajecten ondersteunen.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, 36 600 IX, nr. 19.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, 36 625 XVI, nr.6.

De 'Perspectief op..' - publicaties gaan een overzicht bieden van de voornaamste beleidsuitdagingen en mogelijke beleidsrichtingen, met inzicht in de achterliggende afruilen en de wetenschappelijke kennis hierover. De serie biedt een economisch denkkader rond een maatschappelijk vraagstuk om het denken te structureren en de beleidsopgave te verhelderen. Dit denkkader is breder dan financieel-economische aspecten. De oorspronkelijke planning was dat in 2025 de eerste delen uit deze serie zouden verschijnen, en in de jaren erop verdere delen volgen. Echter door de val van het kabinet Schoof gaat het CPB zich nu eerst richten op Keuzes in Kaart. De 'Perspectief op..' -publicaties pakt het CPB daarna weer op.

Motie Flach

Ik ben het met de heer Flach eens dat er voldoende goed onderbouwde beleidsopties beschikbaar moeten zijn voor toekomstige besluitvorming. In de geest van de motie investeert het ministerie van VWS doorlopend in de ontwikkeling van kennis en beleidsopties en werkt daarbij nauw samen met het ministerie van Financiën. Regelmatig wordt een groot interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) uitgevoerd, of een technische werkgroep ingesteld, zoals recent de Technische werkgroep macrobeheersing zorguitgaven. Met alles wat er al gebeurt wordt er reeds in voldoende mate tegemoet gekomen aan de motie Flach.

In het rapport van de Technische werkgroep macrobeheersing zorguitgaven dat op 12 december 2023 naar uw Kamer is verzonden zijn verschillende beleidsopties verkend om de beheersing van de zorguitgaven op macroniveau te verbeteren.³ In vervolg op het rapport van de technische werkgroep macrobeheersing zorguitgaven wordt een analyse uitgevoerd naar de collectieve kosten voor een Wlz-geïndiceerde client van de verschillende leveringsvormen in de Wlz, waaronder het persoonsgebonden budget. Dit onderzoek wordt in het voorjaar 2026 afgerond.

In het debat waarin de motie werd aangekondigd heeft de indiener aangegeven ook het gesprek te willen voeren over de grenzen van collectief gefinancierde zorg. Het rapport van de technische werkgroep macrobeheersing zorguitgaven bevat verschillende beleidsopties die leiden tot scherpere keuzes over welke zorg wel en niet collectief wordt vergoed en/of welke kosten mensen zelf zouden moeten dragen. Ook het rapport Zorgkeuzes in kaart 2020,⁴

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 32 620, nr. 289.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2019-2020, 29 689, nr. 1075.

waarin door de fracties van destijds aangeleverde beleidsopties technisch zijn uitgewerkt, biedt hiervoor een aantal beleidsopties. Deze beleidsopties geven aanknopingspunten voor partijen om vanuit hun eigen overtuigingen invulling te geven aan wat zij nodige en onnodige zorg vinden.

Het ambtelijke Interdepartementale Beleidsonderzoek mentale gezondheid en ggz⁵ werkt beleidsopties uit ter voorkoming en verbetering van de mentale gezondheid en voor het oplossen van de structurele problemen in de ondersteuning en zorg voor mensen met mentale problematiek op basis van een brede probleemanalyse. Het interdepartementale beleidsonderzoek wordt naar verwachting in het najaar afgerond.

In 2022 is gestart met een gezamenlijk onderzoekstraject van VWS en VNG onder begeleiding van een onafhankelijk begeleider naar de houdbaarheid van de Wmo 2015 als stelselwet.⁶ Dit houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015 wordt eind 2025 afgerond.

Tot slot wordt in het kader van de Strategische Evaluatie Agenda 2024-2030 in 2025 een tweetal periodieke rapportages uitgevoerd, te weten de periodieke rapportage Arbeidsmarkt⁷ en de periodieke rapportage Geneesmiddelen en Medische Technologie.⁸

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
D.E.M.C. Jansen

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, 36 600, nr. 1.

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 29 538, nr. 329.

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 29 282, nr. 581

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 32 772, nr. 37.